তৃতীয় গোট

অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাস

(নির্বাচিত জনগোষ্ঠী: বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা)

ক) ১ নম্বৰৰ প্রশ্নোত্তৰ (১০ টা)

১। বড়োসকলৰ প্রধান জাতীয় উৎসৱটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: বড়োসকলৰ প্রধান জাতীয় উৎসৱ হৈছে বৈশাগু বা বৈছাগু (Bwisagu)।

২। বড়োসকলৰ প্রধান ধর্মীয় উৎসৱটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: বড়োসকলৰ অন্যতম প্রধান ধর্মীয় উৎসৱ হৈছে খেৰাই পূজা।

৩। বড়োসকলৰ প্রধান পৰম্পৰাগত ধর্মটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: বাথৌ ধর্ম।

৪। কার্বিসকলৰ কৃষিভিত্তিক আৰু সামাজিক ধর্মীয় উৎসৱটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: ৰংকেৰ (Rongker)।

৫। কার্বিসকলৰ মৃতকৰ আত্মাৰ শান্তিৰ বাবে পালন কৰা পৰম্পৰাগত অনুষ্ঠানটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: চমাংকান (Chomangkan)।

৬। ডিমাছাসকলৰ প্রধান জাতীয় উৎসৱটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: বুশু ডিমা (Busu Dima)।

৭। ডিমাছাসকলৰ পৰম্পৰাগত চাউলৰ পৰা প্রস্তুত কৰা পানীয়টোৰ নাম কি?

উত্তৰ: জুডিমা (Judima)।

৮। বড়োসকলৰ বিখ্যাত লোকনৃত্যটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: বাগুৰুম্বা নৃত্য।

৯। কাৰ্বিসকলৰ পৰম্পৰাগত লোকসংগীতত ব্যৱহৃত এটা বাদ্যযন্ত্ৰৰ নাম লিখা।

উত্তৰ: চেং (Cheng)।

১০। ডিমাছাসকলৰ পৰম্পৰাগত ঢোলটোৰ নাম কি?

উত্তৰ: খ্ৰাম (Khram)।

(খ) ১ নম্বৰৰ খালী ঠাই পূৰ কৰা (১০টা)

১। বড়োসকলৰ জাতীয় উৎসৱ ____।

উত্তৰ: বৈশাগু।

২। বড়োসকলৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্মটোৰ নাম ____।

উত্তৰ: বাথৌ।

৩। বড়োসকলৰ প্ৰধান ধৰ্মীয় উৎসৱ ____।

উত্তৰ: খেৰাই।

৪। বাগুৰুম্বা নৃত্য ____ জনগোষ্ঠীৰ লোকনৃত্য।

উত্তৰ: বড়ো।

৫। কাৰ্বিসকলৰ প্ৰধান সামাজিক-ধৰ্মীয় উৎসৱ ____।

উত্তৰ: ৰংকেৰ।

৬। কাৰ্বিসকলৰ মৃতকৰ আত্মাৰ সৈতে জড়িত পৰম্পৰাগত অনুষ্ঠান ____।

উত্তৰ: চমাংকান।

৭। ডিমাছাসকলৰ প্ৰধান উৎসৱ ____।

উত্তৰ: বুশু ডিমা।

৮। ডিমাছাসকলৰ পৰম্পৰাগত চাউলৰ পানীয় ____।

উত্তৰ: জুডিমা।

৯। ডিমাছাসকলৰ পৰম্পৰাগত ঢোলক ____ বোলে।

উত্তৰ: খ্ৰাম।

১০। অসমৰ বড়ো, কাৰ্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিৰ এটা প্ৰধান বাহক হৈছে ____ সাহিত্য।

উত্তৰ: লোক।

(গ) ৫ নম্বৰৰ প্ৰশ্নোত্তৰ (৭টা)

১। বড়োসকলৰ বৈশাগু উৎসৱৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

উত্তৰ:

বৈশাগু বড়ো জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম প্ৰধান জাতীয় আৰু ঋতুভিত্তিক উৎসৱ। সাধাৰণতে বহাগ মাহত পালন কৰা এই উৎসৱে বড়ো সমাজত নৱবৰ্ষৰ আগমন আৰু বসন্তকালৰ আনন্দ প্ৰকাশ কৰে। এই উৎসৱ বড়ো জনগোষ্ঠীৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু ধৰ্মীয় জীৱনৰ সৈতে গভীৰভাৱে জড়িত।

বৈশাগু উৎসৱৰ সময়ত বড়ো সমাজৰ লোকসকলে পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক পৰিধান কৰি নৃত্য-গীত, আনন্দ-উল্লাস আৰু বিভিন্ন সামাজিক কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰে। যুৱক-যুৱতীসকলে পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্ৰৰ তালে তালে নৃত্য পৰিৱেশন কৰে।

এই উৎসৱৰ অন্যতম আকর্ষণ হৈছে বাগুৰুম্বা নৃত্য। ইয়াৰ উপৰি বিভিন্ন লোকগীত আৰু বাদ্যযন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰে উৎসৱটোক অধিক আকর্ষণীয় কৰি তোলে।

বৈশাগু উৎসৱৰ জৰিয়তে বড়োসকলৰ কৃষিভিত্তিক জীৱন, প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধা আৰু সামাজিক ঐক্য প্ৰকাশ পায়। সেয়েহে বৈশাগু কেৱল আনন্দৰ উৎসৱ নহয়; ই বড়ো জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰতীক।

২। বড়োসকলৰ খেৰাই পূজাৰ বিষয়ে লিখা।

উত্তৰ:

খেৰাই পূজা বড়ো জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম প্ৰধান ধৰ্মীয় আৰু পৰম্পৰাগত উৎসৱ। বড়োসকলৰ বাথৌ ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ সৈতে এই পূজাৰ গভীৰ সম্পৰ্ক আছে। প্ৰকৃতি, জীৱন, কৃষি আৰু সমাজৰ মংগল কামনাৰে এই পূজা অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

খেৰাই পূজাৰ সময়ত পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় আচাৰ-অনুষ্ঠান পালন কৰা হয়। বড়ো সমাজৰ পৰম্পৰাগত পূজাৰীৰ দ্বাৰা বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ উদ্দেশ্যে পূজা-অৰ্চনা কৰা হয়।

এই পূজাত দোদোলা, ছিফুং, খাম আদি পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়। পূজাৰ সৈতে জড়িত নৃত্য-গীতে বড়ো জনগোষ্ঠীৰ ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰা প্ৰকাশ কৰে।

খেৰাই পূজাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য হৈছে সমাজৰ শান্তি, পৰিয়ালৰ মংগল, কৃষিৰ উন্নতি আৰু প্ৰাকৃতিক বিপদৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ বাবে প্ৰাৰ্থনা কৰা।

সামগ্ৰিকভাৱে খেৰাই পূজা বড়ো জনগোষ্ঠীৰ ধৰ্মীয় বিশ্বাস, সামাজিক ঐক্য আৰু পৰম্পৰাগত সংস্কৃতিৰ এক উল্লেখযোগ্য নিদৰ্শন।

৩। কাৰ্বিসকলৰ ৰংকেৰ উৎসৱৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

উত্তৰ:

ৰংকেৰ কাৰ্বি জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম প্ৰধান পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় আৰু সামাজিক উৎসৱ। এই উৎসৱ মূলতঃ গাঁও আৰু সমাজৰ সামগ্ৰিক মংগল কামনাৰে অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

ৰংকেৰ উৎসৱৰ জৰিয়তে কার্বিসকলে তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত দেৱ-দেৱী আৰু প্ৰাকৃতিক শক্তিৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনায়। গাঁওখনৰ মানুহে একেলগে অংশগ্ৰহণ কৰি সমাজৰ শান্তি, কৃষিৰ উন্নতি, পশুধনৰ সুৰক্ষা আৰু প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ কামনা কৰে।

এই উৎসৱত পৰম্পৰাগত পূজা-অৰ্চনা, নৃত্য-গীত আৰু বিভিন্ন সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠান পালন কৰা হয়। উৎসৱৰ সময়ত গাঁওবাসীৰ মাজত সহযোগিতা আৰু সামূহিক অংশগ্ৰহণৰ মনোভাব প্ৰকাশ পায়।

ৰংকেৰ উৎসৱে কার্বি সমাজৰ ধৰ্মীয় বিশ্বাস, প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধা আৰু সামাজিক ঐক্যৰ পৰিচয় বহন কৰে।

সেয়েহে ৰংকেৰ কার্বি জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ এক উল্লেখযোগ্য সম্পদ।

৪। কার্বিসকলৰ চমাংকান অনুষ্ঠানৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

উত্তৰ:

চমাংকান কার্বি জনগোষ্ঠীৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰম্পৰাগত মৃতকৰ স্মৃতি আৰু অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াৰ সৈতে জড়িত অনুষ্ঠান। কার্বিসকলৰ লোকবিশ্বাস অনুসৰি মানুহৰ মৃত্যুৰ পিছতো আত্মাৰ অস্তিত্ব থাকে। সেয়েহে মৃতকৰ আত্মাৰ পৰলোক যাত্ৰা আৰু পৰম্পৰাগত বিশ্বাস অনুসৰি পুনৰ্জন্মৰ সৈতে এই অনুষ্ঠান জড়িত।

চমাংকান অনুষ্ঠানত মৃতকৰ পৰিয়াল আৰু গাঁওবাসীয়ে একেলগে অংশগ্ৰহণ কৰে। এই অনুষ্ঠানত পৰম্পৰাগত নৃত্য-গীত, বাদ্যযন্ত্ৰ আৰু বিভিন্ন ধৰ্মীয় আচাৰ পালন কৰা হয়।

চমাংকানৰ আয়োজনৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ আৰ্থিক অৱস্থা, সামাজিক পৰিস্থিতি আৰু স্থানীয় পৰম্পৰাৰ প্ৰভাৱ থাকে। ই কার্বি সমাজৰ সামূহিক সহযোগিতা আৰু পূৰ্বপুৰুষৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধাৰ পৰিচয় বহন কৰে।

এই অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে কার্বি জনগোষ্ঠীৰ মৃত্যুচিন্তা, আত্মা সম্পৰ্কীয় বিশ্বাস আৰু সামাজিক পৰম্পৰা প্ৰকাশ পায়।

৫। ডিমাছাসকলৰ বুশু ডিমা উৎসৱৰ বিষয়ে লিখা।

উত্তৰ:

বুশু ডিমা ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম প্ৰধান জাতীয় আৰু কৃষিভিত্তিক উৎসৱ। সাধাৰণতে কৃষিকাৰ্যৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰ্যায় সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত এই উৎসৱ পালন কৰা হয়।

বুশু উৎসৱত ডিমাছা সমাজৰ সকলো বয়সৰ লোকেই অংশগ্ৰহণ কৰে। এই উৎসৱৰ সময়ত পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক পৰিধান কৰি নৃত্য-গীত, ভোজ-ভাত, খেল-ধেমালি আৰু বিভিন্ন সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

ডিমাছাসকলৰ পৰম্পৰাগত বেইদিমা নৃত্য এই উৎসৱৰ অন্যতম আকৰ্ষণ। খ্ৰাম, মুৰি আদি বাদ্যযন্ত্ৰৰ তালে তালে নৃত্য পৰিৱেশন কৰা হয়।

বুশু উৎসৱৰ সময়ত জুডিমা, পৰম্পৰাগত খাদ্য আৰু বিভিন্ন সামাজিক আপ্যায়নৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

এই উৎসৱে ডিমাছা সমাজৰ কৃষিভিত্তিক জীৱন, সামাজিক সহযোগিতা, ঐক্য আৰু সাংস্কৃতিক পৰিচয় প্ৰকাশ কৰে।

৬। ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকবিশ্বাসৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

উত্তৰ:

ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকবিশ্বাস তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত জীৱন-যাপন পদ্ধতিৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। তেওঁলোকৰ লোকবিশ্বাসৰ সৈতে প্ৰকৃতি, পূৰ্বপুৰুষ, আত্মা, দেৱ-দেৱী আৰু সামাজিক পৰম্পৰাৰ সম্পৰ্ক আছে।

ডিমাছাসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন শক্তিক শ্ৰদ্ধা কৰে। তেওঁলোকৰ ধৰ্মীয় আৰু সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠানত প্ৰকৃতিৰ প্ৰভাৱ স্পষ্ট।

মৃত্যুৰ পিছত আত্মাৰ অস্তিত্ব সম্পৰ্কীয় বিশ্বাসো ডিমাছা সমাজত বিশেষভাৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ। বিভিন্ন পৰম্পৰাগত অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে তেওঁলোকে মৃতকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰে।

কৃষিকার্য, বীজ ৰোপণ, শস্য চপোৱা আৰু উৎসৱ-পার্বণৰ লগতো বিভিন্ন লোকবিশ্বাস জড়িত হৈ আছে।

এই লোকবিশ্বাসসমূহে ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ পৰম্পৰাগত জ্ঞান, সামাজিক ঐক্য আৰু সাংস্কৃতিক পৰিচয় সংৰক্ষণত সহায় কৰে।

৭। বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতিৰ মাজত থকা সাদৃশ্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

উত্তৰ:

বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ নিজস্ব সাংস্কৃতিক পৰিচয় থাকিলেও তেওঁলোকৰ লোকসংস্কৃতিৰ মাজত কিছুমান সাদৃশ্য দেখা যায়।

১। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতি কৃষিভিত্তিক জীৱনৰ সৈতে জড়িত।

২। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ মাজত পৰম্পৰাগত উৎসৱ-পার্বণৰ প্রচলন আছে।

৩। নৃত্য আৰু সংগীত তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ।

৪। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ মাজত প্রকৃতিৰ প্রতি শ্রদ্ধা আৰু বিভিন্ন লোকবিশ্বাসৰ প্রচলন দেখা যায়।

৫। পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক আৰু অলংকাৰে তেওঁলোকৰ স্বকীয় পৰিচয় প্রকাশ কৰে।

৬। মৌখিক লোকসাহিত্যৰ মাজেৰে তেওঁলোকৰ ইতিহাস, অভিজ্ঞতা আৰু পৰম্পৰা প্রজন্মৰ পৰা প্রজন্মলৈ প্রবাহিত হয়।

৭। সামাজিক অনুষ্ঠান আৰু উৎসৱসমূহে জনগোষ্ঠীসমূহৰ মাজত ঐক্য আৰু সহযোগিতাৰ মনোভাব বৃদ্ধি কৰে।

সেয়েহে বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতি অসমৰ বৃহত্তৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ গুৰুত্বপূর্ণ সম্পদ।

(ঘ) ১০ নম্বৰৰ দীঘল প্ৰশ্নোত্তৰ (৫টা)

প্ৰশ্ন ১। অসমৰ বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

উত্তৰ: অসমৰ অন্যতম প্ৰাচীন আৰু বৃহৎ জনগোষ্ঠী হৈছে বড়ো জনগোষ্ঠী। বড়োসকলৰ নিজস্ব ভাষা, সাহিত্য, ধৰ্ম, সামাজিক পৰম্পৰা, লোকবিশ্বাস, লোকসংগীত, লোকনৃত্য আৰু উৎসৱ-পাৰ্বণ আছে। তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক জীৱন মূলতঃ কৃষিভিত্তিক আৰু প্ৰকৃতিৰ সৈতে গভীৰভাৱে সম্পৰ্কিত। বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতিৰ মাজেৰে তেওঁলোকৰ ইতিহাস, সামাজিক জীৱন, ধৰ্মীয় বিশ্বাস আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞানৰ পৰিচয় পোৱা যায়।

১। বড়োসকলৰ প্ৰধান লোক উৎসৱ

ক) বৈশাগু বা বৈছাগু উৎসৱ

বৈশাগু বড়োসকলৰ অন্যতম প্ৰধান জাতীয় আৰু বসন্তকালীন উৎসৱ। সাধাৰণতে বহাগ মাহত এই উৎসৱ পালন কৰা হয়। বড়ো নৱবৰ্ষৰ আগমন আৰু প্ৰকৃতিৰ নতুন ৰূপৰ সৈতে এই উৎসৱৰ সম্পৰ্ক আছে।

বৈশাগু উৎসৱৰ সময়ত বড়ো সমাজৰ লোকসকলে নতুন সাজ-পোছাক পৰিধান কৰে। গৰু, বয়োজ্যেষ্ঠ আৰু পৰম্পৰাগত সামাজিক সম্পৰ্কৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। যুৱক-যুৱতীসকলে পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্ৰৰ তালে তালে নৃত্য-গীত পৰিৱেশন কৰে।

বৈশাগু উৎসৱৰ অন্যতম আকৰ্ষণ হৈছে বাগুৰুম্বা নৃত্য। এই নৃত্যত প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন উপাদানৰ সৌন্দৰ্য আৰু গতি-প্ৰকৃতিৰ প্ৰতিফলন দেখা যায়।

খ) খেৰাই পূজা

খেৰাই বড়োসকলৰ অন্যতম প্ৰধান ধৰ্মীয় উৎসৱ। এই পূজা বাথৌ ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ সৈতে জড়িত। সমাজৰ মংগল, কৃষিৰ উন্নতি, পৰিয়ালৰ শান্তি আৰু প্ৰাকৃতিক বিপদৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ উদ্দেশ্যে এই পূজা অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

খেৰাই পূজাত পৰম্পৰাগত পূজাৰী বা দৌৰীয়ে বিভিন্ন ধর্মীয় আচাৰ-অনুষ্ঠান সম্পন্ন কৰে। পূজাৰ সময়ত পৰম্পৰাগত নৃত্য, সংগীত আৰু বাদ্যযন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

গ) মাগৌ দোমাচি

মাগৌ দোমাচি বড়োসকলৰ মাঘ বিহুৰ সৈতে সম্পর্কিত এক উৎসৱ। শস্য চপোৱাৰ পিছত আনন্দ আৰু ভোজ-ভাতৰ মাজেৰে এই উৎসৱ পালন কৰা হয়। ইয়াৰ মাজেৰে কৃষিভিত্তিক জীৱনৰ সমৃদ্ধি আৰু সামাজিক সহযোগিতা প্ৰকাশ পায়।

ঘ) খাথি ফৰব' বা মাইনাও ফৰব'

খাথি ফৰব' বড়ো জনগোষ্ঠীৰ আন এক কৃষিভিত্তিক উৎসৱ। এই উৎসৱৰ সৈতে শস্যৰ সমৃদ্ধি আৰু ধন-সম্পত্তিৰ অধিষ্ঠাত্রী মাইনাওৰ বিশ্বাস জড়িত। পৰিয়ালৰ মংগল আৰু কৃষিৰ উন্নতি কামনাৰে এই উৎসৱ পালন কৰা হয়।

২। বড়োসকলৰ লোকাচাৰ

বড়ো সমাজত জন্ম, বিবাহ, মৃত্যু আৰু অন্যান্য সামাজিক অনুষ্ঠানৰ সৈতে বিভিন্ন পৰম্পৰাগত লোকাচাৰ জড়িত হৈ আছে।

ক) জন্ম সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

শিশুৰ জন্মৰ পিছত পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি বিভিন্ন আচাৰ পালন কৰে। শিশুৰ সুস্বাস্থ্য আৰু দীর্ঘায়ু কামনা কৰি পৰিয়ালৰ লোকসকলে প্ৰাৰ্থনা কৰে। নামকৰণৰ ক্ষেত্ৰতো পৰিয়াল আৰু সামাজিক পৰম্পৰাৰ ভূমিকা থাকে।

খ) বিবাহ সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

বড়ো সমাজত বিবাহ এক গুৰুত্বপূর্ণ সামাজিক অনুষ্ঠান। বিবাহৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ সন্মতি, সামাজিক ৰীতি-নীতি আৰু পৰম্পৰাগত নিয়ম মানি চলা হয়। বিবাহৰ সময়ত পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক, খাদ্য, সংগীত আৰু সামাজিক আপ্যায়নৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

গ) মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত লোকাচাৰ

মৃত্যুৰ পিছত পৰিয়ালৰ সদস্য আৰু সমাজৰ লোকসকলে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি অন্ত্যেষ্টিক্রিয়াৰ বিভিন্ন আচাৰ পালন কৰে। এই আচাৰসমূহৰ মাজেৰে মৃতকৰ প্রতি শ্রদ্ধা আৰু পৰিয়ালৰ সামাজিক দায়িত্ব প্রকাশ পায়।

৩। বড়োসকলৰ লোকবিশ্বাস

বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোকবিশ্বাসৰ অন্যতম ভিত্তি হৈছে বাথৌ ধর্ম। বাথৌ ধর্মত প্রকৃতিৰ বিভিন্ন উপাদানক বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া হয়।

বাথৌ শব্দটোৰ সৈতে পাঁচটা মৌলিক উপাদানৰ সম্পর্ক উল্লেখ কৰা হয়। সেইবোৰ হৈছে—

১। হা — পৃথিৱী।

২। দ্বি — পানী।

৩। বাৰ — বতাহ।

৪। অৰ — জুই।

৫। অখ্রাং — আকাশ বা বিশ্বব্রহ্মাণ্ড।

এই উপাদানসমূহে জীৱন আৰু প্রকৃতিৰ মৌলিক শক্তিৰ তাৎপর্য প্রকাশ কৰে।

বড়ো সমাজত বাথৌ ব্রাইৰ উপাসনা বিশেষভাৱে গুৰুত্বপূর্ণ। বাথৌ ধর্মীয় পৰম্পৰাত ছিজৌ গছক পৱিত্র প্রতীক হিচাপে গণ্য কৰা হয়।

ইয়াৰ উপৰি প্রকৃতি, পূর্বপুৰুষ, গছ-গছনি আৰু বিভিন্ন জীৱ-জন্তুৰ সৈতে জড়িত লোকবিশ্বাসৰো প্রচলন আছে।

৪। বড়োসকলৰ লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীত

বড়ো লোকসংস্কৃতিৰ অন্যতম আকর্ষণ হৈছে লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীত।

বাগুৰুম্বা নৃত্য: এই নৃত্য বড়ো জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম জনপ্রিয় লোকনৃত্য। ইয়াত প্রকৃতিৰ সৌন্দর্য আৰু জীৱ-জন্তুৰ গতি-প্রকৃতিৰ অনুকৰণ দেখা যায়।

বাদ্যযন্ত্র: খাম, ছিফুং, জোথা আদি বাদ্যযন্ত্র বড়ো লোকসংগীতত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

লোকগীতৰ মাজেৰে প্ৰেম, প্ৰকৃতি, কৃষি, সামাজিক সম্পৰ্ক আৰু জীৱনৰ বিভিন্ন অভিজ্ঞতা প্ৰকাশ পায়।

৫। বড়ো জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক গুৰুত্ব

বড়োসকলৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসে তেওঁলোকৰ সামাজিক ঐক্য আৰু সাংস্কৃতিক পৰিচয় সংৰক্ষণ কৰে। এই পৰম্পৰাসমূহৰ মাজেৰে নতুন প্ৰজন্মই নিজৰ ইতিহাস আৰু ঐতিহ্যৰ বিষয়ে জ্ঞান লাভ কৰে।

সামৰণি

সামগ্ৰিকভাৱে বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাস অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ এক অমূল্য সম্পদ। বৈশাগু, খেৰাই, মাগৌ দোমাচি আৰু খাথি ফৰব'ৰ দৰে উৎসৱে তেওঁলোকৰ কৃষিভিত্তিক জীৱন আৰু ধৰ্মীয় বিশ্বাস প্ৰকাশ কৰে। আনহাতে বাথৌ ধৰ্ম, বাগুৰুম্বা নৃত্য আৰু পৰম্পৰাগত লোকাচাৰে বড়ো জনগোষ্ঠীৰ স্বকীয় পৰিচয় বহন কৰে। সেয়েহে এই সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণ আৰু চৰ্চা অতি প্ৰয়োজনীয়।

প্ৰশ্ন ২। অসমৰ কাৰ্বি জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

উত্তৰ:

ভূমিকা

কাৰ্বি জনগোষ্ঠী অসমৰ অন্যতম প্ৰধান জনজাতীয় জনগোষ্ঠী। বিশেষকৈ কাৰ্বি আংলং আৰু পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাত এই জনগোষ্ঠীৰ বসতি অধিক। কাৰ্বিসকলৰ নিজস্ব ভাষা, ধৰ্মীয় বিশ্বাস, সামাজিক পৰম্পৰা, লোকসাহিত্য, লোকসংগীত, লোকনৃত্য আৰু উৎসৱ-পাৰ্বণ আছে।

কাৰ্বি জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক জীৱন প্ৰকৃতি, কৃষি, পূৰ্বপুৰুষৰ স্মৃতি আৰু সামাজিক ঐক্যৰ সৈতে গভীৰভাৱে জড়িত।

১। কার্বিসকলৰ প্ৰধান লোক উৎসৱ

ক) ৰংকেৰ উৎসৱ

ৰংকেৰ কার্বি জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম প্ৰধান সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় উৎসৱ। গাঁও আৰু সমাজৰ সামগ্ৰিক মংগল কামনাৰে এই উৎসৱ পালন কৰা হয়।

এই উৎসৱৰ সময়ত কার্বি সমাজৰ লোকসকলে পৰম্পৰাগত দেৱ-দেৱী আৰু প্ৰাকৃতিক শক্তিৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনায়। কৃষিৰ উন্নতি, পশুধনৰ সুৰক্ষা, পৰিয়ালৰ মংগল আৰু প্ৰাকৃতিক বিপদৰ পৰা ৰক্ষা পোৱাৰ উদ্দেশ্যে বিভিন্ন ধৰ্মীয় আচাৰ পালন কৰা হয়।

ৰংকেৰ উৎসৱত গাঁওবাসীৰ সামূহিক অংশগ্ৰহণ বিশেষভাৱে লক্ষণীয়। ইয়াৰ জৰিয়তে কার্বি সমাজৰ সামাজিক সহযোগিতা আৰু ঐক্য প্ৰকাশ পায়।

খ) চমাংকান উৎসৱ

চমাংকান কার্বি জনগোষ্ঠীৰ এক উল্লেখযোগ্য পৰম্পৰাগত মৃতকৰ স্মৃতি আৰু অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াৰ সৈতে জড়িত অনুষ্ঠান।

কার্বিসকলৰ বিশ্বাস অনুসৰি মৃত্যুৰ পিছতো আত্মাৰ অস্তিত্ব থাকে। আত্মাৰ পৰলোক যাত্ৰা আৰু পৰম্পৰাগত বিশ্বাস অনুসৰি পুনর্জন্মৰ সৈতে এই অনুষ্ঠান জড়িত।

চমাংকান অনুষ্ঠানত মৃতকৰ পৰিয়ালৰ লোক আৰু গাঁওবাসীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। এই অনুষ্ঠানত পৰম্পৰাগত নৃত্য-গীত, বাদ্যযন্ত্ৰ আৰু বিভিন্ন ধৰ্মীয় আচাৰ পালন কৰা হয়।

গ) হাচা কেকান

হাচা কেকান কার্বি জনগোষ্ঠীৰ আন এক পৰম্পৰাগত উৎসৱ। ইয়াৰ সৈতে সামাজিক আনন্দ, পৰম্পৰাগত আচাৰ আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান জড়িত।

২। কার্বিসকলৰ লোকাচাৰ

কার্বি সমাজত জন্ম, বিবাহ, মৃত্যু, কৃষিকার্য আৰু সামাজিক জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত লোকাচাৰৰ প্ৰচলন আছে।

ক) জন্ম সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ

শিশুৰ জন্মৰ পিছত পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি বিভিন্ন আচাৰ পালন কৰে। শিশুৰ সুস্বাস্থ্য আৰু মংগল কামনা কৰি পৰিয়ালৰ লোকসকলে বিভিন্ন সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় নিয়ম পালন কৰে।

খ) বিবাহ সম্পৰ্কীয় লোকাচাৰ

কার্বি সমাজত বিবাহ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক অনুষ্ঠান। বিবাহৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ সন্মতি, সামাজিক নিয়ম আৰু পৰম্পৰাগত ৰীতি-নীতি পালন কৰা হয়।

বিবাহৰ সময়ত পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক, খাদ্য, সংগীত আৰু সামাজিক আপ্যায়নৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

গ) মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত লোকাচাৰ

কার্বি সমাজত মৃত্যুৰ পিছত আত্মাৰ শান্তি আৰু পৰলোক যাত্ৰাৰ সৈতে জড়িত বিভিন্ন পৰম্পৰাগত অনুষ্ঠান পালন কৰা হয়। ইয়াৰ ভিতৰত চমাংকান বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

৩। কার্বিসকলৰ লোকবিশ্বাস

কার্বি জনগোষ্ঠীৰ লোকবিশ্বাসৰ সৈতে প্ৰকৃতি আৰু আধ্যাত্মিক শক্তিৰ গভীৰ সম্পৰ্ক আছে।

কার্বিসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে বিভিন্ন দেৱ-দেৱী আৰু প্ৰাকৃতিক শক্তিৰ ওপৰত বিশ্বাস স্থাপন কৰে। তেওঁলোকৰ ধৰ্মীয় আচাৰ-অনুষ্ঠানত পৰিয়াল, গাঁও আৰু প্ৰকৃতিৰ মংগলৰ বিষয়টো বিশেষভাৱে প্ৰতিফলিত হয়।

কার্বি সমাজত পূৰ্বপুৰুষৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা, আত্মাৰ অস্তিত্ব আৰু মৃত্যুৰ পিছৰ জীৱনৰ বিষয়ে বিভিন্ন পৰম্পৰাগত বিশ্বাস আছে।

বিশেষকৈ চমাংকান অনুষ্ঠানত আত্মা সম্পর্কীয় বিশ্বাসৰ প্ৰকাশ ঘটে।

৪। কার্বিসকলৰ লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীত

কার্বি লোকসংস্কৃতিৰ অন্যতম প্ৰধান উপাদান হৈছে লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীত।

তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত নৃত্য আৰু গীতত কৃষিকার্য, প্ৰকৃতি, প্ৰেম, সামাজিক জীৱন আৰু ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ প্ৰতিফলন দেখা যায়।

কার্বি লোকসংগীতত ব্যৱহৃত কিছুমান বাদ্যযন্ত্ৰ হৈছে—

১। চেং।

২। পংছি।

৩। শ্ৰামজাতীয় ঢোল।

এই বাদ্যযন্ত্ৰসমূহৰ তালে তালে পৰম্পৰাগত নৃত্য পৰিৱেশন কৰা হয়।

৫। কার্বিসকলৰ সাজ-পোছাক আৰু অলংকাৰ

কার্বি মহিলাসকলৰ পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাকৰ ভিতৰত পিনি, পেকক আৰু ৱামকক উল্লেখযোগ্য। পুৰুষসকলৰ পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাকৰ ভিতৰত চই-হংথৰ, ৰিকং আদি উল্লেখ কৰিব পাৰি।

কার্বি মহিলাসকলে বিভিন্ন ৰূপৰ ৰূপৰ অলংকাৰ ব্যৱহাৰ কৰে। এই সাজ-পোছাক আৰু অলংকাৰে তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয় প্ৰকাশ কৰে।

৬। কার্বি জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্য

কার্বি জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ আৰু লোকাচাৰৰ মাজত সামূহিক সহযোগিতা, প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু পৰম্পৰাগত বিশ্বাসৰ সমন্বয় দেখা যায়।

ৰংকেৰ উৎসৱে সমাজৰ মংগলৰ কামনা প্ৰকাশ কৰে আৰু চমাংকান অনুষ্ঠানে পূৰ্বপুৰুষৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু আত্মা সম্পর্কীয় বিশ্বাস প্ৰকাশ কৰে।

সামগ্রিকভাৱে কার্বি জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাস অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ। ৰংকেৰ, চমাংকান আৰু হাচা কেকানৰ দৰে উৎসৱে কার্বি সমাজৰ ধর্মীয়, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনৰ পৰিচয় বহন কৰে। এই পৰম্পৰাসমূহৰ সংৰক্ষণৰ জৰিয়তে কার্বি জনগোষ্ঠীৰ স্বকীয় পৰিচয় আৰু ঐতিহ্য ভৱিষ্যৎ প্রজন্মলৈ প্রেৰণ কৰিব পাৰি।

প্রশ্ন ৩। অসমৰ ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসৰ বিষয়ে বিশদভাৱে আলোচনা কৰা।

উত্তৰ: ডিমাছা জনগোষ্ঠী অসমৰ অন্যতম প্রাচীন জনগোষ্ঠী। বিশেষকৈ ডিমা হাছাও আৰু কার্বি আংলং অঞ্চলত ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ বসতি দেখা যায়। তেওঁলোকৰ নিজস্ব ভাষা, সাহিত্য, ধর্মীয় বিশ্বাস, সামাজিক পৰম্পৰা, লোকনৃত্য, লোকসংগীত আৰু উৎসৱ-পার্বণ আছে।

ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক জীৱন কৃষি, প্রকৃতি, পূর্বপুৰুষৰ স্মৃতি আৰু সামাজিক সহযোগিতাৰ সৈতে গভীৰভাৱে জড়িত।

১। ডিমাছাসকলৰ প্রধান লোক উৎসৱ

ক) বুশু ডিমা

বুশু ডিমা ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ অন্যতম প্রধান জাতীয় আৰু কৃষিভিত্তিক উৎসৱ। কৃষিকার্যৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পর্যায় সম্পূর্ণ হোৱাৰ পিছত এই উৎসৱ পালন কৰা হয়।

বুশু ডিমাৰ সময়ত ডিমাছা সমাজৰ লোকসকলে একেলগে আনন্দ-উল্লাস কৰে। পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক পৰিধান কৰি নৃত্য-গীত, ভোজ-ভাত, খেল-ধেমালি আৰু বিভিন্ন সামাজিক কার্যসূচীত অংশগ্রহণ কৰে।

বুশু উৎসৱৰ কেইবাটাও ৰূপ আছে। ইয়াৰ ভিতৰত—

১। বুশু জিদাব।

২। চুৰেম বুশু।

৩। হাংছাওমানাওবা বা হাংছাওমা-নাওবা।

এই ৰূপসমূহৰ আয়োজনৰ সময়, সামাজিক পৰিসৰ আৰু অনুষ্ঠানৰ দৈর্ঘ্যৰ ক্ষেত্রত পার্থক্য দেখা যায়।

খ) বুশু উৎসৱৰ সাংস্কৃতিক তাৎপর্য

বুশু উৎসৱ কেৱল কৃষি সম্পূর্ণ হোৱাৰ আনন্দ প্রকাশ কৰা অনুষ্ঠান নহয়। ই ডিমাছা সমাজৰ সামাজিক ঐক্য, সহযোগিতা আৰু সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ প্রতীক।

এই উৎসৱত সকলো বয়সৰ লোকেই অংশগ্রহণ কৰে। ইয়াৰ ফলত নতুন প্রজন্মই পৰম্পৰাগত সংস্কৃতিৰ সৈতে পৰিচিত হোৱাৰ সুযোগ লাভ কৰে।

গ) ৰাজিনি গাব্রা আৰু হাৰিনি গাব্রা

ডিমাছা সমাজৰ পৰম্পৰাগত ধর্মীয় আৰু সামাজিক অনুষ্ঠানৰ ভিতৰত ৰাজিনি গাব্রা আৰু হাৰিনি গাব্রাৰ নাম উল্লেখযোগ্য। এই অনুষ্ঠানসমূহৰ সৈতে গাঁও আৰু পৰিয়ালৰ মংগল কামনা, পৰম্পৰাগত দেৱ-দেৱীৰ উপাসনা আৰু সামাজিক বিশ্বাস জড়িত।

২। ডিমাছাসকলৰ লোকাচাৰ

ডিমাছা সমাজত জন্ম, বিবাহ, মৃত্যু, কৃষিকার্য আৰু অন্যান্য সামাজিক অনুষ্ঠানৰ সৈতে বিভিন্ন লোকাচাৰ জড়িত হৈ আছে।

ক) জন্ম সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

শিশুৰ জন্মৰ পিছত পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি বিভিন্ন আচাৰ পালন কৰে। শিশুৰ সুস্বাস্থ্য আৰু দীর্ঘায়ু কামনা কৰি পৰিয়াল আৰু সমাজৰ লোকসকলে মংগল কামনা কৰে।

খ) বিবাহ সম্পর্কীয় লোকাচাৰ

ডিমাছা সমাজত বিবাহ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক অনুষ্ঠান। বিবাহৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ সন্মতি, সামাজিক পৰম্পৰা আৰু স্থানীয় নিয়ম পালন কৰা হয়।

বিবাহ অনুষ্ঠানত পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক, খাদ্য, সংগীত আৰু সামাজিক আপ্যায়নৰ ব্যৱস্থা থাকে।

গ) মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত লোকাচাৰ

ডিমাছা সমাজত মৃত্যুৰ পিছত পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি বিভিন্ন অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াৰ আচাৰ পালন কৰা হয়। মৃতকৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু পৰিয়ালৰ সামাজিক দায়িত্ব এই আচাৰসমূহৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পায়।

৩। ডিমাছাসকলৰ লোকবিশ্বাস

ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকবিশ্বাসৰ মাজত প্ৰকৃতি, আত্মা, পূৰ্বপুৰুষ আৰু বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা প্ৰকাশ পায়।

তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত বিশ্বাস অনুসৰি প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন শক্তিয়ে মানুহৰ জীৱনত প্ৰভাৱ পেলায়। সেয়েহে কৃষি, গৃহস্থালি আৰু সামাজিক জীৱনৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় আচাৰ পালন কৰা হয়।

মৃত্যুৰ পিছত আত্মাৰ অস্তিত্ব সম্পৰ্কীয় বিশ্বাসো ডিমাছা সমাজৰ এক উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য।

৪। ডিমাছাসকলৰ লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীত

ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক জীৱনত লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীতৰ বিশেষ স্থান আছে।

বেইদিমা নৃত্য: ডিমাছাসকলৰ অন্যতম পৰম্পৰাগত লোকনৃত্য হৈছে বেইদিমা। বিশেষকৈ বুশু উৎসৱৰ সময়ত এই নৃত্য পৰিৱেশন কৰা হয়।

পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্ৰ:

১। খ্ৰাম — ঢোলজাতীয় বাদ্যযন্ত্ৰ।

২। মুৰি — বাঁহী বা বায়ু বাদ্য।

৩। চুপিন — পৰম্পৰাগত বাঁহী।

৪। খ্ৰাম ডুবুং — এবিধ পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্ৰ।

এই বাদ্যযন্ত্ৰসমূহৰ তালে তালে ডিমাছা সমাজৰ লোকসকলে নৃত্য আৰু গীত পৰিৱেশন কৰে।

৫। ডিমাছাসকলৰ পৰম্পৰাগত খাদ্য আৰু পানীয়

ডিমাছাসকলৰ খাদ্যাভ্যাসত চাউল, মাছ, মাংস আৰু বিভিন্ন স্থানীয় শাক-পাচলিৰ প্ৰাধান্য দেখা যায়।

তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত পানীয়ৰ ভিতৰত জুডিমা বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। জুডিমা চাউলৰ পৰা প্ৰস্তুত কৰা পৰম্পৰাগত পানীয়। ইয়াৰ সাংস্কৃতিক আৰু সামাজিক তাৎপৰ্য আছে।

বুশু উৎসৱ আৰু বিভিন্ন সামাজিক অনুষ্ঠানত পৰম্পৰাগত খাদ্য আৰু পানীয়ৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়।

৬। ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্য

ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিৰ অন্যতম বৈশিষ্ট্য হৈছে সামূহিক জীৱন-যাপন, কৃষিভিত্তিক অৰ্থনীতি, প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু পৰম্পৰাগত সামাজিক সহযোগিতা।

বুশু উৎসৱৰ সময়ত গাঁওবাসীয়ে একেলগে উৎসৱৰ আয়োজনত অংশগ্ৰহণ কৰে। এই পৰম্পৰাই তেওঁলোকৰ সামাজিক সম্পৰ্ক শক্তিশালী কৰে।

সামগ্ৰিকভাৱে ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাস অসমৰ সাংস্কৃতিক বৈচিত্ৰ্যৰ এক অমূল্য সম্পদ। বুশু ডিমা, ৰাজিনি গাব্ৰা আৰু হাৰিনি গাব্ৰাৰ দৰে উৎসৱ-অনুষ্ঠানে তেওঁলোকৰ সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় জীৱনৰ পৰিচয় বহন কৰে। আনহাতে বেইদিমা নৃত্য, জুডিমা আৰু পৰম্পৰাগত লোকবিশ্বাসে ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ স্বকীয় সাংস্কৃতিক পৰিচয় প্ৰকাশ কৰে।

প্রশ্ন ৪। বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসৰ তুলনামূলক আলোচনা কৰা।

উত্তৰ: অসম এখন বহু জাতি-জনগোষ্ঠীৰ বাসভূমি। ইয়াৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ নিজস্ব ভাষা, সাহিত্য, লোকসংস্কৃতি, উৎসৱ-পার্বণ, ধর্মীয় বিশ্বাস আৰু সামাজিক পৰম্পৰা আছে। বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা অসমৰ তিনিটা উল্লেখযোগ্য জনগোষ্ঠী। এই তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক জীৱনত কিছুমান সাদৃশ্য থকাৰ লগতে স্বকীয় বৈশিষ্ট্যও দেখা যায়।

তেওঁলোকৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসৰ তুলনামূলক অধ্যয়নৰ জৰিয়তে অসমৰ জনগোষ্ঠীয় সংস্কৃতিৰ বৈচিত্র্য আৰু সমন্বয়ৰ বিষয়ে জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰি।

১। বড়ো জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ

বড়োসকলৰ প্রধান জাতীয় উৎসৱ হৈছে বৈশাগু। এই উৎসৱ বহাগ মাহত পালন কৰা হয়। ইয়াৰ মাজেৰে নতুন বছৰৰ আগমন, বসন্তৰ আনন্দ আৰু সামাজিক ঐক্য প্রকাশ পায়।

বড়োসকলৰ অন্যতম প্রধান ধর্মীয় উৎসৱ হৈছে খেৰাই পূজা। ইয়াৰ সৈতে বাথৌ ধর্মীয় বিশ্বাস জড়িত। কৃষিৰ উন্নতি আৰু সমাজৰ মংগল কামনাৰে এই পূজা অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

ইয়াৰ উপৰি মাগৌ দোমাচি আৰু খাথি ফৰব' বড়ো সমাজৰ উল্লেখযোগ্য উৎসৱ।

২। কার্বি জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ

কার্বিসকলৰ প্রধান সামাজিক আৰু ধর্মীয় উৎসৱ হৈছে ৰংকেৰ। গাঁও আৰু সমাজৰ মংগল কামনাৰে এই উৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

কার্বিসকলৰ আন এটা গুৰুত্বপূর্ণ অনুষ্ঠান হৈছে চমাংকান। ই মৃতকৰ আত্মা আৰু পৰলোক সম্পর্কীয় পৰম্পৰাগত বিশ্বাসৰ সৈতে জড়িত।

ইয়াৰ উপৰি হাচা কেকান আদি উৎসৱ-অনুষ্ঠানৰ প্রচলন আছে।

৩। ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ

ডিমাছাসকলৰ প্ৰধান জাতীয় আৰু কৃষিভিত্তিক উৎসৱ হৈছে বুশু ডিমা। কৃষিকাৰ্যৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰ্যায় সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত এই উৎসৱ পালন কৰা হয়।

বুশু ডিমাৰ বিভিন্ন ৰূপ হৈছে জিদাব, চুৰেম আৰু হাংছাওমানাওবা।

ইয়াৰ উপৰি ৰাজিনি গাব্ৰা আৰু হাৰিনি গাব্ৰা ডিমাছা সমাজৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য।

৪। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ লোকাচাৰৰ তুলনা

বড়ো, কাৰ্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ মাজত জন্ম, বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত বিভিন্ন লোকাচাৰৰ প্ৰচলন আছে।

বড়ো সমাজত বাথৌ ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ প্ৰভাৱ সামাজিক আচাৰ-অনুষ্ঠানত দেখা যায়।

কাৰ্বি সমাজত ৰংকেৰ আৰু চমাংকানৰ দৰে অনুষ্ঠানৰ মাজেৰে সামাজিক আৰু ধৰ্মীয় পৰম্পৰা প্ৰকাশ পায়।

ডিমাছা সমাজত বুশু উৎসৱ, পৰম্পৰাগত বিবাহ আৰু মৃত্যুৰ সৈতে জড়িত বিভিন্ন আচাৰ-অনুষ্ঠানৰ প্ৰচলন দেখা যায়।

৫। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ লোকবিশ্বাস

বড়োসকলৰ মাজত বাথৌ ধৰ্ম আৰু প্ৰকৃতিৰ পাঁচটা মৌলিক উপাদানৰ সৈতে জড়িত বিশ্বাসৰ প্ৰচলন আছে।

কাৰ্বিসকলৰ মাজত প্ৰকৃতি, আত্মা, পূৰ্বপুৰুষ আৰু বিভিন্ন দেৱ-দেৱীৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা আৰু বিশ্বাস দেখা যায়।

ডিমাছাসকলৰ মাজতো প্ৰকৃতি, আত্মা আৰু পূৰ্বপুৰুষৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা প্ৰকাশ পায়।

এই তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ মাজত প্ৰকৃতিৰ সৈতে মানুহৰ জীৱনৰ গভীৰ সম্পৰ্কৰ ধাৰণা দেখা যায়।

৬। লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীতৰ তুলনা

বড়োসকলৰ বাগুৰুম্বা নৃত্য তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ এক উল্লেখযোগ্য নিদর্শন।

কার্বিসকলৰ পৰম্পৰাগত নৃত্য আৰু সংগীতত কৃষি, সামাজিক জীৱন আৰু ধর্মীয় বিশ্বাসৰ প্রতিফলন দেখা যায়।

ডিমাছাসকলৰ বেইদিমা নৃত্য বুশু উৎসৱৰ অন্যতম আকর্ষণ।

তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংগীতত পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্রৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়।

৭। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক সাদৃশ্য

১। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতি কৃষিভিত্তিক জীৱনৰ সৈতে জড়িত।

২। তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ মাজত পৰম্পৰাগত উৎসৱ-পার্বণৰ প্রচলন আছে।

৩। প্রকৃতিৰ প্রতি শ্রদ্ধা তেওঁলোকৰ লোকবিশ্বাসৰ এক উল্লেখযোগ্য দিশ।

৪। লোকনৃত্য আৰু লোকসংগীত তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ।

৫। সামাজিক সহযোগিতা আৰু সামূহিক অংশগ্রহণ তেওঁলোকৰ উৎসৱসমূহৰ অন্যতম বৈশিষ্ট্য।

৮। সাংস্কৃতিক পার্থক্য

বড়ো জনগোষ্ঠীৰ বাথৌ ধর্ম আৰু খেৰাই পূজা বিশেষ বৈশিষ্ট্যপূর্ণ।

কার্বি জনগোষ্ঠীৰ ৰংকেৰ আৰু চমাংকানৰ মাজেৰে তেওঁলোকৰ স্বকীয় ধর্মীয় আৰু সামাজিক বিশ্বাস প্রকাশ পায়।

ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ বুশু ডিমা আৰু জুডিমা পৰম্পৰা তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য।

সামগ্রিকভাৱে বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোক উৎসৱ, লোকাচাৰ আৰু লোকবিশ্বাসৰ মাজত সাদৃশ্য আৰু পার্থক্য দুয়োটাই দেখা যায়। তেওঁলোকৰ নিজস্ব পৰম্পৰা আৰু বিশ্বাসে অসমৰ সাংস্কৃতিক বৈচিত্র্য সমৃদ্ধ কৰিছে। এই তিনিওটা জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিৰ অধ্যয়ন আৰু সংৰক্ষণে বৃহত্তৰ অসমীয়া সমাজৰ ঐতিহ্যক অধিক শক্তিশালী কৰিব।

প্রশ্ন ৫। অসমৰ বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণৰ প্রয়োজনীয়তা আৰু উপায়সমূহ আলোচনা কৰা।

উত্তৰ: লোকসংস্কৃতি হৈছে কোনো এখন সমাজ বা জনগোষ্ঠীৰ পৰম্পৰাগত জীৱন-যাপন পদ্ধতি, বিশ্বাস, ৰীতি-নীতি, লোকসাহিত্য, লোকসংগীত, লোকনৃত্য আৰু উৎসৱ-পার্বণৰ সামগ্রিক প্রকাশ। অসমৰ বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতি ৰাজ্যখনৰ ঐতিহাসিক আৰু সামাজিক ঐতিহ্যৰ এক গুৰুত্বপূর্ণ অংশ।

কিন্তু বর্তমান আধুনিকীকৰণ, বিশ্বায়ন, নগৰীকৰণ আৰু নতুন প্রজন্মৰ জীৱন-যাপনৰ পৰিৱর্তনৰ ফলত বহুতো পৰম্পৰাগত সাংস্কৃতিক উপাদানৰ প্রতি আগ্রহ হ্রাস পোৱাৰ আশংকা দেখা গৈছে। সেয়েহে এই জনগোষ্ঠীসমূহৰ লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণ কৰাটো সময়ৰ এক গুৰুত্বপূর্ণ প্রয়োজন।

১। লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণৰ প্রয়োজনীয়তা

ক) জাতিগত পৰিচয় ৰক্ষা

প্রতিটো জনগোষ্ঠীৰ নিজস্ব ভাষা, সাজ-পোছাক, খাদ্যাভ্যাস, উৎসৱ আৰু লোকবিশ্বাস থাকে। এই উপাদানসমূহে জনগোষ্ঠীটোৰ স্বকীয় পৰিচয় প্রকাশ কৰে।

বড়োসকলৰ বৈশাগু আৰু বাথৌ ধর্ম, কার্বিসকলৰ ৰংকেৰ আৰু চমাংকান, ডিমাছাসকলৰ বুশু ডিমা আদি তেওঁলোকৰ জাতিগত পৰিচয়ৰ অংশ।

খ) পৰম্পৰাগত ঐতিহ্য সংৰক্ষণ

লোকগীত, লোককথা, সাধুকথা, লোকনৃত্য, পৰম্পৰাগত বাদ্যযন্ত্ৰ আৰু বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বণৰ মাজত জনগোষ্ঠীসমূহৰ ঐতিহাসিক অভিজ্ঞতা সংৰক্ষিত হৈ থাকে।

এইসমূহৰ সংৰক্ষণে ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মক নিজৰ অতীতৰ বিষয়ে জ্ঞান প্ৰদান কৰে।

গ) ভাষা আৰু মৌখিক সাহিত্য সংৰক্ষণ

লোকসংস্কৃতিৰ অন্যতম প্ৰধান বাহক হৈছে ভাষা। বড়ো, কাৰ্বি আৰু ডিমাছা ভাষাৰ মৌখিক সাহিত্য, লোকগীত, প্ৰবাদ-প্ৰবচন আৰু সাধুকথা সংগ্ৰহ কৰি সংৰক্ষণ কৰা প্ৰয়োজন।

ঘ) সামাজিক ঐক্য বৃদ্ধি

পৰম্পৰাগত উৎসৱ-পাৰ্বণে জনগোষ্ঠীৰ মাজত সহযোগিতা আৰু সম্প্ৰীতিৰ মনোভাব সৃষ্টি কৰে। সেয়েহে এই উৎসৱসমূহৰ সংৰক্ষণে সামাজিক ঐক্য শক্তিশালী কৰে।

ঙ) থলুৱা জ্ঞান সংৰক্ষণ

এই জনগোষ্ঠীসমূহৰ মাজত কৃষি, বনজ সম্পদ, পৰিৱেশ, পৰম্পৰাগত চিকিৎসা আৰু প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে বহুতো থলুৱা জ্ঞান আছে। এই জ্ঞানসমূহ সংৰক্ষণ কৰা প্ৰয়োজন।

২। লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণৰ উপায়

ক) ক্ষেত্ৰভিত্তিক গৱেষণা

বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ গাঁওসমূহত ক্ষেত্ৰভিত্তিক গৱেষণা কৰি লোকগীত, লোককথা, লোকবিশ্বাস আৰু পৰম্পৰাগত আচাৰ-অনুষ্ঠানৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰিব লাগে।

খ) নথিভুক্তকৰণ

পৰম্পৰাগত উৎসৱ, নৃত্য, গীত আৰু সামাজিক অনুষ্ঠানসমূহৰ লিখিত, অডিঅ' আৰু ভিডিঅ' নথি প্ৰস্তুত কৰিব লাগে।

গ) শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অন্তৰ্ভুক্তি

বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ পাঠ্যক্রমত স্থানীয় জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতিৰ বিষয়ে পাঠ অন্তর্ভুক্ত কৰিব লাগে।

ঘ) সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আয়োজন

বড়ো, কার্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ পৰম্পৰাগত উৎসৱ আৰু লোকনৃত্যৰ চর্চাৰ বাবে বিভিন্ন সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আয়োজন কৰিব লাগে।

ঙ) মাতৃভাষাৰ চর্চা

প্রতিটো জনগোষ্ঠীৰ মাতৃভাষাৰ শিক্ষা আৰু চর্চাৰ বাবে উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্রহণ কৰিব লাগে।

চ) সংগ্রহালয় আৰু সাংস্কৃতিক কেন্দ্র স্থাপন

পৰম্পৰাগত সাজ-পোছাক, অলংকাৰ, কৃষি সঁজুলি, বাদ্যযন্ত্র আৰু অন্যান্য সাংস্কৃতিক সম্পদ সংৰক্ষণৰ বাবে সংগ্রহালয় স্থাপন কৰিব লাগে।

ছ) ডিজিটেল সংৰক্ষণ

আধুনিক প্রযুক্তিৰ সহায়ত লোকগীত, লোককথা, নৃত্য, উৎসৱ আৰু ভাষাৰ তথ্য ডিজিটেল ৰূপত সংৰক্ষণ কৰিব লাগে।

৩। চৰকাৰ আৰু সামাজিক অনুষ্ঠানৰ ভূমিকা

লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্রত চৰকাৰ, স্বায়ত্তশাসিত পৰিষদ, বিশ্ববিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়, সাংস্কৃতিক সংগঠন আৰু স্থানীয় সমাজৰ বিশেষ ভূমিকা আছে।

বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ সাংস্কৃতিক গৱেষণাৰ বাবে আর্থিক সাহায্য, গৱেষণা অনুদান আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

৪। নতুন প্রজন্মৰ ভূমিকা

লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত নতুন প্ৰজন্মৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। তেওঁলোকে নিজৰ মাতৃভাষা শিকা, পৰম্পৰাগত উৎসৱত অংশগ্ৰহণ কৰা, লোকগীত আৰু লোকনৃত্যৰ চৰ্চা কৰা আৰু বয়োজ্যেষ্ঠ লোকসকলৰ পৰা পৰম্পৰাগত জ্ঞান আহৰণ কৰাত আগ্ৰহী হ'ব লাগে।

৫। বিশ্বায়নৰ সময়ত লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণ

বিশ্বায়নৰ ফলত বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ মাজত যোগাযোগ বৃদ্ধি পাইছে। ইয়াৰ ফলত সাংস্কৃতিক আদান-প্ৰদানৰ সুযোগ সৃষ্টি হৈছে। কিন্তু ইয়াৰ লগতে কিছুমান জনগোষ্ঠীৰ ভাষা আৰু পৰম্পৰাগত সংস্কৃতি হেৰাই যোৱাৰ আশংকাও আছে।

সেয়েহে আধুনিকতাৰ সৈতে পৰম্পৰাৰ সমন্বয় স্থাপন কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়।

সামগ্ৰিকভাৱে অসমৰ বড়ো, কাৰ্বি আৰু ডিমাছা জনগোষ্ঠীৰ লোকসংস্কৃতি ৰাজ্যখনৰ এক অমূল্য সম্পদ। এই সংস্কৃতিৰ মাজত তেওঁলোকৰ ইতিহাস, সামাজিক জীৱন, পৰম্পৰাগত জ্ঞান আৰু জাতিগত পৰিচয় সংৰক্ষিত হৈ আছে। সেয়েহে গৱেষণা, শিক্ষা, নথিভুক্তকৰণ, সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান আৰু চৰকাৰী সহযোগিতাৰ জৰিয়তে এই ঐতিহ্য সংৰক্ষণ কৰা উচিত। লোকসংস্কৃতি সংৰক্ষণ মানে কেৱল অতীতক ৰক্ষা কৰা নহয়; বৰং ভৱিষ্যৎ প্ৰজন্মৰ বাবে এক সমৃদ্ধ সাংস্কৃতিক ভেটি নিৰ্মাণ কৰা।